

LA/Mikko Ryynänen

22.8.2019

9/2019

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö STM047:00/2019

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Eläketurvakeskukselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle pienten eläkkeiden korottamisesta. Kansaneläkkeen täyttä määrää korotettaisiin 31 eurolla kuukaudessa ja takuueläkkeen täyttä määrää 50 eurolla kuukaudessa. Nuoren kuntoutusrahan ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan vähimmäismääräisen kuntoutusrahan tasoa ehdotetaan korotettavaksi takuueläkkeen korotusta vastaavasti ja eläkkeensaajan asumistuen lisäomavastuuseen tehtäisiin muutoksia, jotta eläkkeiden korotus ei vähentäisi asumistukea.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kansaneläkettä, takuueläkkeestä annettua lakia, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annettua lakia sekä lakia eläkkeensaajan asumistuesta.

Kansaneläkkeen määrän korotus

Kansaneläkettä ehdotetaan korotettavaksi siten, että kansaneläkkeen täysi määrä perusvuoden tasossa olisi yksin asuvalla 525,46 euroa kuukaudessa ja avo- tai avioliitossa asuvalla 468,87 euroa kuukaudessa. Vastaavat euromäärät vuoden 2020 indeksitasossa ovat 659,85 ja 588,79 euroa kuukaudessa.

Kansaneläke maksetaan täysimääräisenä, jos eläkkeeseen vaikuttavat tulot eivät ylitä täyteen kansaneläkkeeseen oikeuttavaa tulo rajaa, joka vuonna 2019 on 55,54 euroa kuukaudessa ja 666 euroa vuodessa. Tulorajan ylittävältä osin työeläkkeet vähentävät täysimääräistä kansaneläkettä 50 prosenttia. Vuonna 2019 kansaneläkettä ei makseta, jos henkilön eläketulot ovat yksin asuvalla 1 299,88 euroa kuukaudessa ja parisuhteessa olevalla 1 157,71 euroa kuukaudessa. Ehdotettu korotus kohdistuu siten myös siihen osaan työeläkkeen saajista, joiden työeläkkeen määrä jää näiden rajojen alle. Korotuksen nettomäärä kuitenkin pienenee eläketulojen noustessa.

Takuueläkkeen määrän korotus

Takuueläkettä korotettaisiin 664,55 euroon kuukaudessa perusvuoden tasossa vuoden 2020 alusta lukien. Määrä vastaa 834,52 euroa vuoden 2020 indeksitasossa.

Työansioiden vaikutuksesta työkyvyttömyyseläkkeen maksamiseen säädetään työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämistä annettussa

LA/Mikko Ryyänen

22.8.2019

9/2019

laissa. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen aikana eläkkeensaajalla on oikeus ansaita työansioita enintään 40 % ja osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana enintään 60 % työkyvyttömyyseläkkeen alkamista edeltäneestä vakiintuneesta keskiansiosta. Eläkkeensaajalla on kuitenkin aina oikeus ansaita vähintään takuueläkkeen täysimääräisen kuukausimäärän verran. Takuueläkkeen korotus korottaa siten myös työkyvyttömyyseläkkeellä olevan vähimmäisansaintarajaa. Muutoksella on pieni kannustinvaikutus työskentelyn lisäämiseen sellaisella eläkkeensaajalla, joka on sovittanut työskentelynsä takuueläkkeen kuukausimäärän mukaiseksi.

Työeläkejärjestelmän näkökulmasta muutos minimiansaintarajaan aiheuttaa hieman tietojärjestelmäkuluja sekä kuluja tiedottamisesta.

Nuoren kuntoutusrahan ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan kuntoutusrahan vähimmäismäärän korotus

Takuueläkkeen korotuksen yhteydessä korotettaisiin myös nuoren kuntoutusrahan ja ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutusrahan vähimmäismäärää niin, että se säilyisi takuueläkkeen tasoisena. Tavoitteena on kannustaa osatyökykyisiä nuoria ja työelämään kiinnittymättömiä osatyökykyisiä aikuisia hakeutumaan ammatilliseen kuntoutukseen työkyvyttömyyseläkkeen sijaan.

Eläkkeensaajan asumistukea koskevat muutokset

Eläkkeensaajan asumistukeen ehdotetaan muutoksia, joilla osaltaan pyritään siihen, että huomioitavat eläketulot eivät juurikaan vaikuttaisi eläkkeensaajan asumistukeen ja siten vähentäisi eläkkeensaajan käytettävissä olevien tulojen nousua esityksessä ehdotetusta. Ehdotetuilla muutoksilla ei ole vaikutusta työeläkejärjestelmän etuuksiin.

Eläketurvakeskuksen kanta

Takuueläkettä ja kansaneläkettä tarkistetaan lähtökohtaisesti kuluttajahintaindeksillä. Tämän vuoksi niiden taso jää vähitellen jälkeen yleisestä elintasosta ilman erillisiä tasokorotuspäätöksiä. Viime vuosina indeksitarkistuksia on jätetty tekemättä säästösyistä. Eläketurvakeskuksen käsityksen mukaan etuuk-sien tasossa ja kustannusten hallinnassa olisi hyvä pyrkiä ennakoitavuuteen.

Takuueläkkeen ja kansaneläkkeen tason korottamista pohdittaessa tulisi ottaa huomioon myös korotuksen kannustinvaikutukset työnteolle sekä ansiosidonnaiseen eläkkeeseen. Pienten eläkkeiden korottamisessa olisi hyvä arvioida toimen vaikutuksia pienituloisten palkansaajien eläketurvaan ja yrittäjien eläketurvan muotoutumiseen. Korkeahko vähimmäiseläkkeiden taso yhdistettynä muihin tukiin ja verotukseen tuottaa pienituloisen ansaitsemaan työeläkkeeseen verrattuna hyvinkin saman tasoista nettoeläketurvaa.

LA/Mikko Rynänen

22.8.2019

9/2019

ELÄKETURVAKESKUS

Heli Backman

Maija Liisa Takanen

